

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Obisk bolgarske PTT delegacije

Na povabilo Združenja jugoslovanskih PTT podjetij se je mudila pretekli teden v Jugoslaviji šestčlanska delegacija PTT LR Bolgarije. Delegacija, ki jo je vodil minister bolgarske PTT Stojan Tončev, so sestavljali še: inž. Ivan Aleksandrov — direktor oddelka telegrafa in telefona, Petar Bajkušev — direktor oddelka za poštni promet, Dimitar Kasev — direktor mednarodnega oddelka, Kiril Bajkušev — načelnik pravnega oddelka in Jordan Popov — svetnik ministra.

Delegacija je bila tudi v Sloveniji, kjer je na povabilo uprave PSO obiskala tudi naše podjetje.

V četrtek dopoldne si je ogledala najprej proizvodno avtomatske telefonije v obratu ATN, nato pa so bili pogovori v sejni dvorani ELEKTROMECHANIKE. Predstavniki našega podjetja na čelu z gen. direktorjem so povabilnim gostom opisali najprej razvoj telefonije v naši državi in posebej proizvodnje v tovarni ELEKTROMECHANIKA. Prikazali so prednost sedanjega sistema crossbar in pa dosedanje uspehe proizvodnje ATN, od katerih je najpomembnejša zadnja konstrukcija tranzitne avtomat-

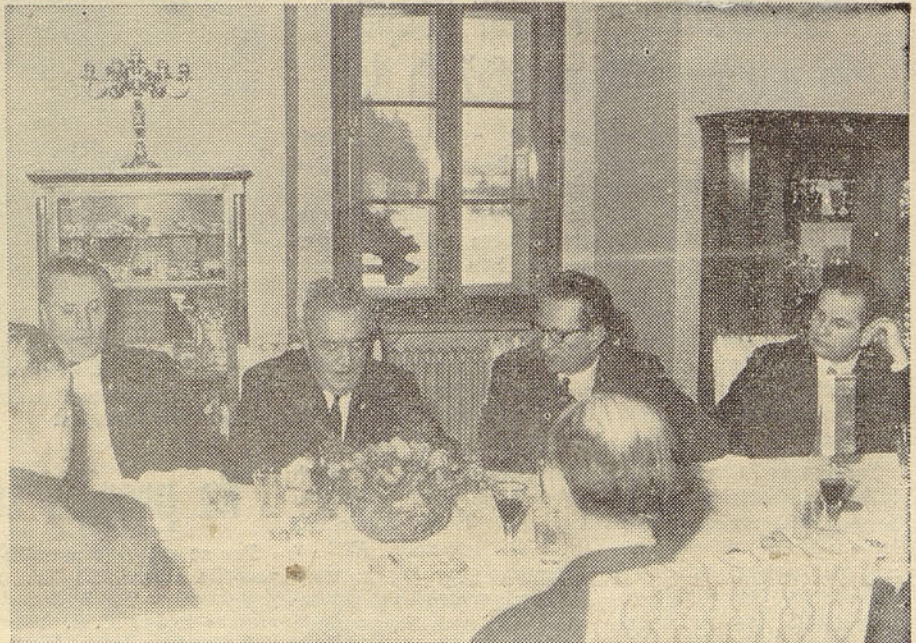
ske centrale, ki so jo tehniki našega montažnega sektorja pred kratkim vključili v javni promet v Kragujevcu.

Po končanih razgovorih so si bolgarski gostje ogledali javno avtomatsko telefonsko centralo v Kranju, nato pa jim je priredil generalni direktor Vladimir Logar kosilo v gradu Strmol pri Cerkljah.

Po kosilu je imel kratek nagovor zbranim gostom naš generalni direktor. Omenil je tradicionalno, prijateljsvo med obema socialističnima državama in velike možnosti za dolgoročno sodelovanje na številnih področjih bolgarske industrije in PTT z našo ISKRO.

Bolgarski minister Stojan Tončev se je zahvalil v imenu delegacije za gostoljubje in naglasil, da je zelo impresioniran nad tem, kar je videl v naši ISKRI. Povedal je, da so realne možnosti za trajno sodelovanje bolgarske PTT z našim podjetjem, saj so se prepričali na podlagi številnih referenc o odlični kvaliteti naših telefonskih naprav. Po vrnitvi v domovino — je dejal — se bomo prizadevali vzpostaviti trajne stike z ISKRO.

Marjan Kralj

Bolgarska PTT delegacija na obisku v Iskri. Desno od našega generalnega direktorja Vladimira Logarja sedi bolgarski minister PTT Stojan Tončev

Lanska nabavna dejavnost

Zaradi spremenjenih deviznih predpisov so se letos še bolj poostriili pogoji uvoza reprodukcijskega materiala in surovin

Decembrsko in hkrati letno poročilo Nabavne organizacije v Kranju obširno opisuje kako je potekala nabava v minulem obdobju in kakšne še dodatne težave bomo morali upoštevati letos.

Za nabavo na domačem tržišču je prejela NO lani od vseh organizacij ZP specifikacij v znesku 50 milijonov N din. Pri sklepanju pogodb z vsemi dobavitelji je zato zahtevala najugodnejše pogoje, kar ji je v večini primerov tudi uspelo. Le-ti so bili:

- konkurenčne cene v primerjavi z drugimi domačimi in tujimi ponudbami;
- najkrajše možne dobavne roke;
- najdaljše plačilne roke in po možnosti izravnava plačil s kompenzacijami;
- skupno z dobavitelji in morebitnimi posredniki skladišča za iste vrste materiala tako, da ni bremenjen razred 3;
- potrebno tehnično pomoč, če bi jo naše tovarne rabile;
- doseči pri dobaviteljih

ugodnejše rabate za vrste, količine in vrednosti dobavljenih materialov.

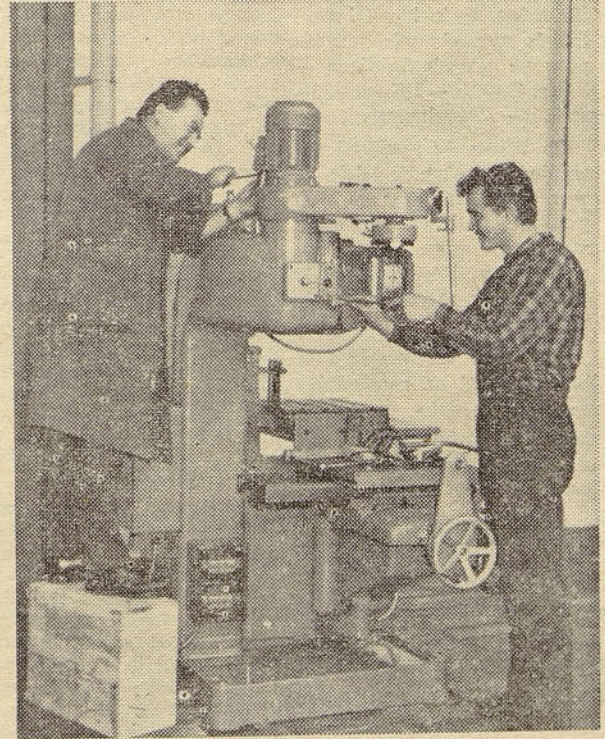
Pri panoge železne metalurgije je nastopala NO pri železarnah JESENICE, RAVNE, STORE, ZENICA in pri nekaterih grosističnih podjetjih enotno. Vendar pri teh dobaviteljih ni mogla doseči v minulem letu znatno nižjih cen, ker prodajajo vse železarne izdelke po uradno določenih cenikih Združenja jugoslovanskih železarn. Dosegla je popust samo pri naročnikih za velike količine izdelkov.

Za letos je NO dosegla nižje cene za hladno valjane trakove, predvsem zaradi naših enotnih potreb, hkrati pa bo NO opustila dosedANJI uvoz teh polizdelkov iz Madžarske, ker bo nakup pri železarni Jesenice ugodnejši.

Zaradi velikih količin naročil in enotnega nastopa ZP ISKRA so železarne pričele z razvijanjem in proizvodnjo novih kvalitet in vrst materiala. Tako dobavljajo hladno valjane dinamo trakove brez reklamacij glede kvalitete. Na podlagi pripomb našega podjetja bo začela jeseniška železarna v naslednjem letu dobavljati še druge nove materiale kot npr. izolirano dinamo pločevino. Nekatera poboljšana jekla pa v naših tovarnah že preizkušajo.

Pri panogi neželezne metalurgije je nastopila NO enotno pri naslednjih dobaviteljih: Valjaonici bakra — Sevojno, NFK — Novi Sad, KOM — Prokuplje, Djuro Salaj — Niš, Zorka — Šabac, RTB — Bor, Boris Kidrič — Šibenik, Impol — Slovenska Bistrica, Mariborske livarno — Maribor.

(Dalje na 6. strani)

Obratni električar Viktor Blagotinišek in vzdrževalec, strojni ključavničar Julij Brenac ob kopirnem rezkalnem stroju (K članku o novi orodjarni na 5. strani)

Tovarna	Plan v 000 N din	Izpolnitev v 000 N din	%
Elektromehatika	187.281	229.764	122,7
Elementi	64.415	61.406	95,3
Avtomatika	70.426	45.630	64,8
Sprejemniki	37.393	37.230	99,6
Aparati	52.432	46.180	88,1
Avtoelektrika	84.579	90.748	107,3
Elektromotorji	19.478	18.498	95,0
Naprave	26.288	32.596	124,0
Elektronika	14.353	10.959	76,4
Kondenzatorji	31.404	36.550	116,4
Instrumenti	15.552	17.620	113,3
Polprevodniki	14.898	19.903	133,6
Usmerniki	11.707	10.042	85,8
Mikron	4.912	6.237	127,0
PSO	—	13.388	—
ZZA	—	45.141	—
SKUPAJ PODJETJE	635.118	721.892	106,5

Poenostavljanje organizacijskih problemov ZP ni na mestu

V zvezi z organizacijskimi spremembami ZP Iskra se razvijajo razprave, ki v marsičem kvarijo pravo sliko. Sklicujejo se na strokovnost, pa so dejansko daleč od resnice in od ustaljene prakse v svetu. V tretji številki našega glasila smo v poročilu o razpravi na 14. seji UO ZP Iskra opazili tak način reševanja. K hvale panožne organizacije je dodano, da pomeni tak sistem »razformiranja PSO in ZZA«, s čemer pa se nekateri nočejo sprijazniti. Smatramo, da je potrebno delovne ljudi našega združenega podjetja seznaniti z dejanskim stanjem, zato v imenu ZZA podajam kratko informacijo o našem stališču.

Prvi pobudnik za panožno organizacijo v podjetju je bil že v letu 1963 ZZA. Po našem tedanjem predlogu je tudi sedaj strokovna komisija prevzela naziv »panožna organizacija«, ker smo dokazali, da uporaba vojaških izrazov (divizije, divizijska in štabna organizacija) ni na mestu. To dejstvo pa postavlja ZZA v povsem drugačno luč in sicer kot predlagatelja in ne kot nasprotnika panožne organizacije podjetja, kar skušajo nekateri prikazati. V tej zvezi smo tudi predlagali način uvedbe srednjeročnega in dolgoročnega planiranja na osnovi tržnih analiz in podrobne študije proizvoda. Namesto, da bi generalna direkcija našega podjetja ukrepala, so vsi naši predlogi ostali v predalih. Treba je bilo počakati na mednarodne študije, ki so »odkrile« že prej predlagane teze ZZA.

Ker je v predlogu organizacijskih sprememb kopica nepojasnjenih in strokovno nedodelanih predlogov, se bom omejil samo na raziskovalno razvojno delo.

Glede mnenja o raziskovalno razvojnem delu se obe inozemski študiji razlikujeta. Battelle trdi, da ima centralna raziskovalno razvojna organizacija prednosti pred raziskavami in razvojem v tovarnah. Nasprotno pa je IMEDE mnenja, da spadajo raziskave in razvoj v panoge. Battelle Memorial Institute torej predlaga raziskave in razvoj v centralnem zavodu, pod neposrednim nadzorom centralne uprave, zato da bi zagotovili dolgoročnojšo rast. Trdijo, da so glavni vzroki za težko stanje ZZA nerešeni ekonomski problemi in dejstvo, da je Iskrina uprava le redkokdaj predložila tovarnam predloge za nove izdelke.

Battelle predlaga centralni zavod na osnovi svojih praktičnih izkušenj. Sedež ima v ZDA, podružnici pa v Frankfurtu in Zenevi in se ukvarja pretežno s tehničnimi raziskavami in razvojem in le v manjši meri z gospodarskimi in informacijskimi raziskavami. Švicarski inštitut IMEDE pa študira le vodenje podjetij in nima svojih tehničnih raziskovalnih laboratorijev. Kljub temu, da je na dlani čigav predlog ima večjo strokovno težo, se nismo hoteli opredeliti samo na osnovi teh dveh mnenj. Zato je strokovni kolegij ZZA zavzel stališče: zagovarjali bomo le mnenje, ki je strokovno popolnoma utemeljeno. Pripravili bomo študijo, ki naj dokaže, kateri od obeh predlogov je pravilnejši.

Najprej smo naredili analizo vsebine dela institutov in zavodov v svetu, tako da smo pregledali razne programe in poročila nekaterih znanih organizacij. Raziskava je pokazala:

— Industrijske raziskave so vedno združene z razvojem, zato je pravilno govoriti le o raziskovalno razvojnem delu (R + R).

— Razvoj je logično nadaljevanje aplikativnih (uporabnih) raziskav. Z njim definiramo razvojno, konstrukcijsko in tehnološko dokumentacijo, izdelavo prototipa, opravimo verifikiranje prototipa, razvoj specialne proizvodne opreme, določimo organizacijsko tehnične pogoje ter skrbimo za izpopolnjevanje izdelka v fazi vtekanja proizvodnje.

— Zaradi velikega obsega nalog, ki so zajete v pojmu »razvoj«, se pojavlja v svetu tudi bližja opredelitev. V slovenščini ju najlažje označimo s pojmom: osnovni in proizvodni razvoj in sicer:

— osnovni razvoj je razvoj do laboratorijskega prototipa z vsemi meritvami in razvojno dokumentacijo, pri čemer so upoštevane proizvodne možnosti,

— proizvodni razvoj pa pripravi tehnično dokumentacijo za proizvodnjo (delavniške načrte, predpise, končni prototip, izpopolnjevanje dokumentacije v fazi vtekanja proizvodnje, tehnološki razvoj, razvoj opreme itd.).

Ker je za formiranje stališča, kam naj spadata oba razvoja važno poslovanje, smo naredili tudi odgovarjajoče analize in sicer:

— analizirali smo nastanek in rast 17 zavodov in institutov v svetu,

— preštudirali analizo skupine ameriških avtorjev, ki so obiskali 34 ameriških podjetij in 2 instituciji glede pravilne lokacije razvoja in raziskav v podjetjih s panožno organizacijo in

— upoštevali mnenje ameriških strokovnjakov, ki se ukvarjajo z organizacijo vodenja raziskovalnega dela.

Zaključki te analize so:

1. Večja podjetja formirajo centralne raziskovalno razvojne organizacije tako, da potegnejo strokovnjake iz tovarn. Rešijo jih dnevnega rutinskega dela, da se lahko posvetijo perspektivnejšim nalogam.

2. Mala samostojna podjetja združujejo sredstva in organizirajo skupne R + R institute ali pa se poslužujejo obstoječih javnih zavodov in institutov.

3. Minimalen obseg R + R skupine je 150 oseb, ker je manjša organizacija nerentabilna.

4. Zgornja številčna meja R + R organizacij ni jasno začrtana, vendar ne presega 2400 oseb na isti lokaciji.

5. Kljub temu, da imajo svetovna podjetja na vseh celinah, prevladuje enotno vodstvo razvoja in raziskav. Podjetje Elektrolux ima npr. tovarne na vseh celinah, vendar ima samo en

centralen razvojno raziskovalni laboratorij v Stockholmu, ki pripravi dokumentacijo do končnega prototipa.

6. Nikjer ni mogoče zaslediti prakse, da bi zavode in institute razformirali in jih zaradi boljše sodelave razdelili med tovarne. Razvoj institutov iz ene na več lokacij nastaja samo zaradi »lova« na znanstvenike v novih kulturnih centrih, nikakor pa ne pomeni podpiranje industrijske miselnosti.

7. Industrijske raziskave so povsod združene z osnovnim razvojem in z osnovno konstrukcijo do laboratorijskega prototipa. V mnogih primerih vključujejo v centralne laboratorije tudi proizvodni razvoj in pilotsko proizvodno (poskusno proizvodnjo).

8. Strokovnjaki so si edini, da je najprimernejše organizirati skupne raziskave in razvoj ter panožne raziskave in razvoj na skupni lokaciji pod skupnim vodstvom. Cilj take organizacije je ohraniti kolikor mogoče prednosti razdeljenega razvoja na panoge, vendar se izogniti njihovim slabostim.

Analiza je torej jasno povedala, kakšno je strokovno stališče v svetu. Ker ni v nobenem primeru mogoče dokazati razdelitve centralnih laboratorijev med tovarne, smatramo, da je predlog strokovne komisije Iskre edinstveni predlog v svetu. Dokazuje pa tudi to, da je predlog IMEDE nastal pod vplivom Iskrinih »strokovnjakov«.

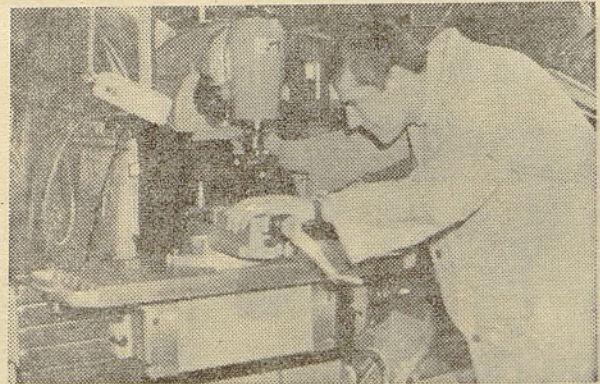
Da bi ZZA zainteresiranim problem čim bolj približal, je izdal sestavek: »Mesto ZZA v bodoči organizaciji ZP Iskra Kranj«, ki ga vsak zainteresent lahko naroči v tajništvu ZZA.

Direktor ZZA
Franc Dobnikar

PRIPOMBA:

Team za dopolnitev organizacije ZP Iskra pripominja, da je o prvem predlogu za organizacijo ZP Iskra razpravljali z zunanjimi predstavniki družbeno-političnih skupnosti in družbeno-političnih organizacij in s predstavniki Zavoda. Predlog je bil obravnavan na komisiji za organizacijsko-kadrovska vprašanja pri ZP Iskra ter na upravnem odboru ZP Iskra, Obravnavan bo še z nekaterimi zunanjimi družbeno-političnimi predstavniki, predstavniki Prodajno-servisne organizacije in Nabavne organizacije ter bo potem v smislu sklepa upravnega odbora kompletiran in predložen v obravnavo članom delovne skupnosti ZP Iskra. Člani delovne skupnosti ZP Iskra bodo o predlogu teama pravočasno obveščeni tako, da se bodo lahko o predlogu izjasnili. Predlog bo vseboval tudi razloge teama, zakaj posameznih predlogov ZZA ali od drugih danih pripomb ni mogel sprejeti.

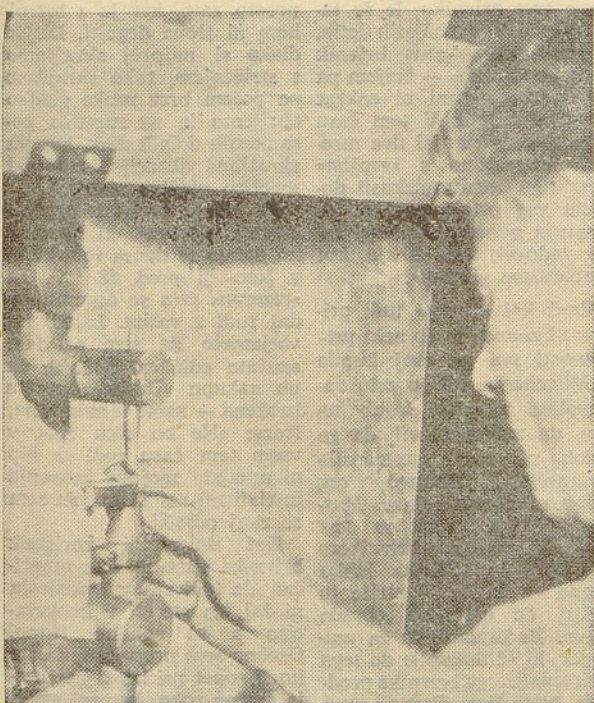
Team za dopolnitev organizacije ZP Iskra Kranj

Lado Gorenc dela na univerzalnem rezkalnem stroju

Proizvodnja ZP v letu 1967

Tovarna	Plan v 000 N din	Izpolnitev v 000 N din	%
Elektromehanika	221.536	229.764	103,7
Elementi	98.768	61.406	62,2
Avtomatika	58.332	45.630	78,2
Sprejemniki	56.026	37.230	66,5
Aparati	52.266	46.180	88,4
Avtoelektrika	105.941	90.748	85,7
Elektromotorji	23.848	18.498	77,6
Naprave	37.027	32.596	88,0
Elektronika	16.750	10.959	65,4
Kondenzatorji	38.034	36.550	96,1
Instrumenti	16.633	17.620	105,9
Polprevodniki	24.759	19.903	80,4
Usmerniki	10.358	10.042	97,0
Mikron	14.534	6.237	42,9
PSO	13.000	13.388	103,0
ZZA	38.436	45.141	117,4
SKUPAJ PODJETJE	826.248	721.892	87,4

Iz obrata tovarne električnih aparatov v Dobrepolju: Anton Novak pri punktiranju (električnem varjenju) sestavnih delov RB-2

Iz tovarne električnih merilnih instrumentov Otoče

V letošnjem letu težji pogoji

Kljub velikim težavam ugoden poslovni zaključek za leto 1967 — Kolektiv se zaveda ostrine reforme

Naša tovarna električnih instrumentov v Otočah je kljub težavam in številnim problemom dokaj ugodno končala poslovno leto 1967. Iz razgovora s sekretarjem tovarne tov. Viktorjem Tislerjem je razvidno, da gre kolektiv v novo poslovno leto z dokajšnjimi problemi in težavami in to predvsem zaradi novih deviznih pogojev in težkih tržnih pogojev. V preteklem letu so dobili nekaj novih strokovnih moči z odgovarjajočo izobrazbo, nujno pa bi rabili še dobro organizacijo, predvsem zato, ker bo treba dokaj intenzivnih priprav za uvajanje v mehanografijo, ki jo pripravila združeno podjetje.

O poslovanju v letu 1967 je povedal predsednik delavskega sveta tov. Alojz Žibert v kratkem tole:

»Naša tovarna je dokaj odvisna od izvoza, zato jo vsaka gospodarska sprememba tako z izvozne ali naše države precej prizadene. Tako je npr. padec angleškega funta za nas neprijeten, ker izvažamo v Anglijo. Prav tako je neprijetno, če med izdelavo serijo instrumentov spremenijo z naše ali kupčeve strani merila kvalitete, zaščite, embaliranja itd. PSO, ki je hkrati edini kupec in pro-

dajalec naših instrumentov, je v bistvu dober partner, če bi hkrati imel možnosti, da

Predsednik DS Alojz Žibert

bi bil tudi dober plačnik. Ker pa vsa »Iskra« zaradi pogojev reforme bo leha na pomanjkanju finančnih sredstev, moramo plačilom z zamudo izkazovati skoraj samoumevno »pravico«, ki pa povzroča izredne težave in probleme našemu kolektivu in kot kaže, tudi drugim.

Ko je upravni odbor pred kratkim sprejel plan proiz-

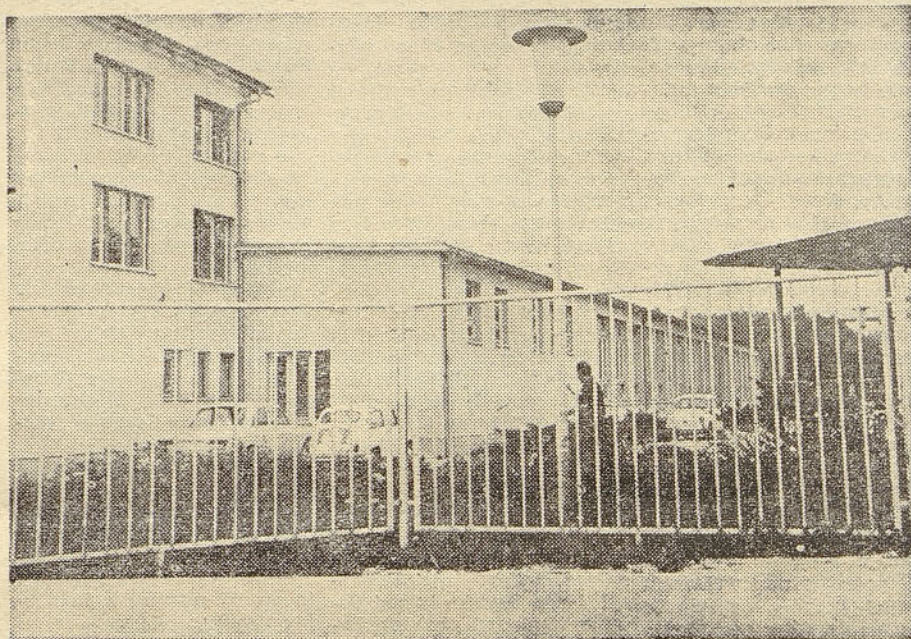
vodnje za letošnje leto, je bilo ugotovljeno, da so tržni pogoji težki, planiranje bo zato težavno, ker bo treba dinamičen plan proizvodnje upoštevati bolj po vrednosti kot po asortimentu. Vse to dokaj podražuje proizvodnjo, skrb za naročila pa neugodno vpliva na tempo dela.

Kljub vsem naštetim tegobam, pa vsaj upamo, da do kakšnih posebnih odstopanj ne bo prišlo. Razumljivo je, da se bo moral vsak član kolektiva krepko zagrizati v delo, če hočemo, da bo tudi to leto uspešno.

Ben

Proizvodnja v ZP v decembru 1967

Tovarna	Plan v 000 N din	Izpolnitev v 000 N din	%
Elektromehanika	19.532	19.227	98,4
Elementi	9.424	4.161	44,1
Avtomatika	5.824	4.028	69,2
Sprejemniki	5.033	3.557	70,7
Aparati	5.540	4.646	83,9
Avtoelektrika	9.121	7.747	84,9
Elektromotorji	4.609	1.721	37,3
Naprave	2.074	5.971	287,9
Elektronika	3.486	2.143	61,5
Kondenzatorji	3.171	2.932	92,5
Instrumenti	1.436	1.515	105,5
Polprevodniki	2.221	1.935	87,1
Usmerniki	924	593	64,2
Mikron	—	709	—
PSO	1.186	1.665	140,4
SKUPAJ PODJETJE	73.581	62.550	85,0

Naša tovarna električnih merilnih instrumentov — Otoče

»Ni mi žal, da sem kupil električni brivnik Braun-Iskra«

Pismo porabnika brivnika »Sixtant«

Prav po naključju, mi je prišlo v roke vaše nagradno tekmovanje »Električni brivniki«. Neodvisno od tega, da sem ga dobil (prospekt) po 15. januarju, bi nekaj povedal o kakovosti vaših brivnikov. Sicer nisem pristaš reklamiranja, ko se odločam za kak nakup. Izkušnje nas namreč učijo, da se žal pogostokrat za bolj ali manj uspelo reklamo v praksi ponuja dokaj ceneno blago dvomljivih kakovosti.

Glede vaših brivnikov pa sodim, da je povsem odveč širokopotezna reklama, ker pomeni že znamka brivnika pojem kakovosti med vsemi tovrstnimi izdelki, vsaj na evropskem tržišču, ki mi je slučajno poznano. Ni namreč golo naključje, da se tudi ostali izdelovalci postopno približujejo sistemu, ki je lasten Braunovemu — torej vašemu brivniku. Razen kakovosti (in na to zunaj nekaj dajo!) ni nazadnje ugodna tudi cena.

In da ne bi ponavljali vsega, kar je že bilo napisane-

ga o tem brivniku, le še tale pripis. V dvanajstih letih, odkar uporabljam brivnik znamke »Braun« — brijem pa se dnevno — mi ni enkrat samkrat zatajil. V tem času sem edinole menjal dve mrežici. Vzporedno s »svojim« aparatom sem preizkusil domala vse ostale tvrdke, pa nisem z nobenim dosegel tako zadovoljivega britja kot z aparatom »Braun«.

Pred leti sem ga tudi priporočil znanu in ob neki priložnosti sva ga zanj kupila v Münchenu. Bil je zelo zadovoljen z njim, kljub temu, da sem ugotovil, da ga sploh ni znal vsestransko uporabljati. Namreč, on, sploh ni obračal glave. Marsikdo tega verjetno ne ve, da si z brivnikom »BRAUN — ISKRA« lahko brado — daljšo — striže in brije, če ustrezno obrača glavo. To je zame in za vsakogar, ki se dokoplje do tega neprecenljivega brivnika prednost, ki jo ima »Braun« pred ostalimi brivniki. Zakaj — koža po britju z vašim brivnikom ni rdeča — vneta pre-

prosto zato, ker je z brivnikom ni treba drgniti. Daljše dlake si najprej skrajšamo s striženjem, tako skrajšane pa potem brez muke gladko obrijemo in ne zapušča posameznih dolgih dlak, ker jih skrajšane vibracijski nož pod mrežico gladko odreže.

Za konec le še tole. Prvi brivnik »Braun«, ki brezhibno deluje še danes sem kupil v Nemčiji pred 12 leti. Za »rezervo« sem se opremil sedaj tudi z vašim. Lahko mi verjamete, da sem pri tem aparatu edinkrat doživel, da ob nakupu »Braun« aparata izražena — zame vljudnostna, fraza: »Ne bo vam žal«, v vsem tem času tudi za hip ni omajala mojega zaupanja in tudi mi res ni žal, da sem se zanj odločil.

Kot dolgoletni koristnik brivnika »Braun« sem prepričan, da tudi vašemu podjetju ni žal, da ste šli v kooperacijo s to solidno firmo. Osebnostem sem prepričan, da ste imeli zopet pri izbiri partnerja srečno roko, kar pri naših podjetjih ni vedno primer!

Tovariško vas pozdravlja
Jesenšek

Iz montaže instrumentov v Otočah

V naši novi orodjarni se začena delo

V soboto, 27. januarja je bila v naši orodjarni na Stegnah v Ljubljani dokončana montaža razpoložljivih strojev. Zanimivo pri tem je dejstvo, da so montažo vse

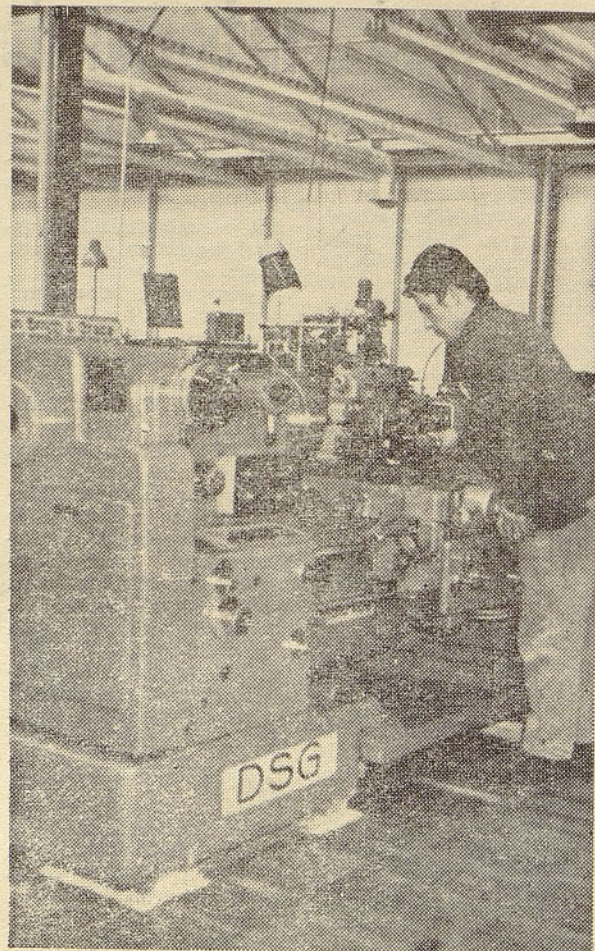
kovinarjev, ki so trenutno brez zaposlitve, ni tako majhno, med njimi le primanjkuje takšnih, ki bi jih nova orodjarna potrebovala, tudi pa ne gre, da bi jih tu pre-

la tudi iz drugih naših tovarn, saj so več ali manj povsod določene težave z orodji za redno proizvodnjo.

Seveda orodjarna s tem še ni dokončno opremljena, saj manjkajo še delovne mize in večina domače opreme. Temu so krive zamude s strani domačih dobaviteljev, medtem ko je dobava in montaža predvidenih strojev in strojne opreme že vsa na mestu. Stroji in strojna oprema je sodobna in ob dobrih strokovnih delavcih, ki se bodo z vsem znanjem in prizadevnostjo lotili bodočih delovnih nalog, zagotavljajo solidno kvaliteto tudi najzahtevnejših orodij, ki jih potrebuje sodobna industrija. Doseči kvaliteto in zlasti tudi izpolnjevati dobavne roke, to sta želji za sedaj sicer še maloštevilnega kolektiva, ki pa si na vso moč želi, da bi delo v orodjarni čim prej steklo in bi ne bili zaman vsi, doslej vloženi napori.

Glede na to, da je naša nova orodjarna na Stegnah nastajala v prav posebnih pogojih in okoliščinah, njen položaj prav gotovo ni lahak in bodo vsaj prva leta potrebna izredna prizadevanja tako delovnega kolektiva, kakor tudi celotnega združenega podjetja, še zlasti pa razumevanje s strani naših tovarn. Bilo bi želeli, da bi se le-te čimprej in v celoti usmerile na naročanje orodij doma in tako zagotovilo novi orodjarni dovolj dela. Tega ji ne bo smelo manjkati, saj ima že sedaj več kot velike obveznosti do anuitet, katere pa bo lahko odplačevala redno le, če bo njen kolektiv polno založen z naročili.

Kot vidimo, se je poskusno delo v naši novi orodjarni

Na sliki je Jože Kumar pri zastružilni strojni

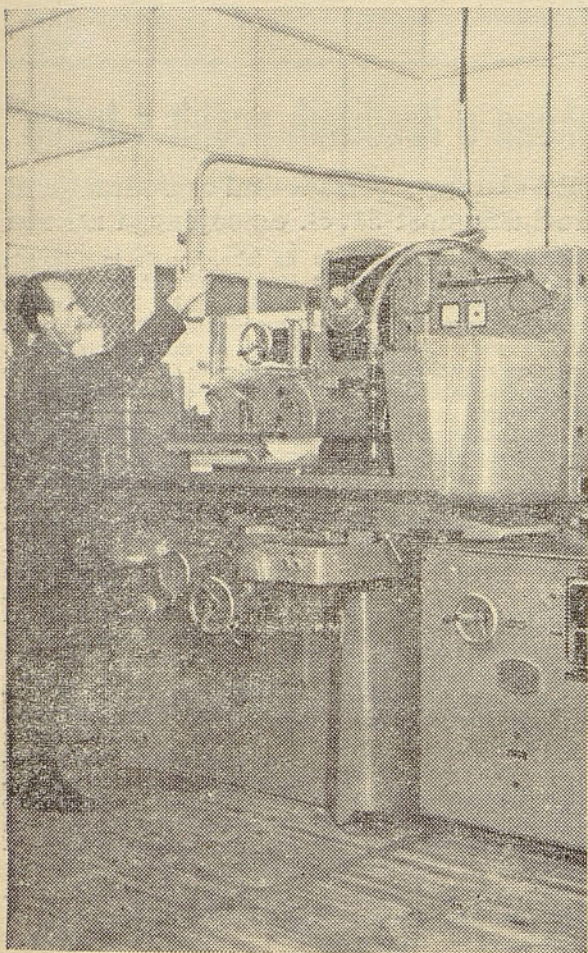
praktično že začelo, sicer brez kakšnega posebnega hrupa, pač pa v globoki želji slehernega, ki je v njej zaposlen, da bi delo teklo kar najbolj uspešno tako za naročnike, kakor tudi za samo orodjarno, katere rasti bi morala biti veliko hitrejša od njenega dosedanjega nastajanja.

Iz bežnega pogovora s sedanjimi strokovnimi delavci in vodstvom orodjarne je razbrati, da je tu doma velika volja, neomajna prizadevnost in globoka želja po čim

prejšnji uveljavitvi in s tem seveda tudi želja po upravičenosti formiranja lastne skupne orodjarne v okviru združenega podjetja.

In naša želja? Predvsem to, da bi orodjarna čim prej dobila potrebne strokovne delavce in zadosti naročil, s čimer bodo dani pogoji za njen nadaljnji razvoj in uspešno poslovanje in slednjic — potrebno ji je vse razumevanje naših tovarn pri naročanju orodij za njihovo proizvodnjo!

-C-

Jože Urh pri delu na stroju za ploskovno brušenje

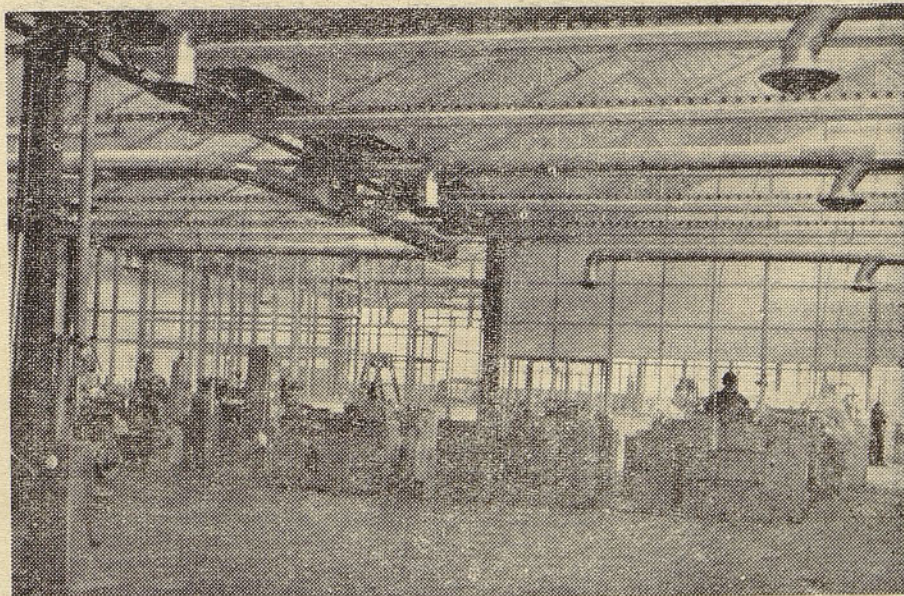
strojne opreme opravili v času, ko so v delovnih prostorih orodjarne delali še razni obrtniki, mizarji, instalaterji, pleskarji in električarji in, da so montažo opravili v lastni režiji, z delavci, ki v orodjarni že delajo. Pri tem še niso dovršena nekatera pleskarska in električarska dela, vendar tudi le-ta gredo h koncu.

V naslednjih dneh bodo preskusili vse stroje in montirano opremo, prav tako pa tudi s preskusi pri praktičnem delu ugotovili strokovno raven tistih delavcev, ki že sestavljajo sedanji delovni kolektiv nove orodjarne.

Trenutno je v orodjarni zaposlenih 24 delavcev, pričakujejo pa še prihod nadaljnjih 12. Čeprav so bile pred časom napovedi glede strokovnega kadra dokaj optimistične, vse kaže, da le ne bo tako lahko dobiti potrebnega števila solidnih strokovnih delavcev, ki bi zagotovili čim prejšnjo redno proizvodnjo orodjarne. In čeprav število

učevali in vzgajali, kajti potrebni so delavci, ki bodo usposobljeni lahko takoj samostojno prijeti za delo. Še zlasti pri tem primanjkuje brusilcev, za kar pa je vodstvo nove orodjarne že v razgovorih z Zavodom za zaposlovanje, da bi brusilce prešolali iz nekaterih drugih kovinarskih poklicev. Problematični pa so seveda tudi konstrukterji orodja, saj jih povsod primanjkuje.

Za začetek nameravajo v orodjarni delati predvsem za potrebe organizacij Združenega podjetja Iskra, pozneje seveda in, če bodo na razpolago proste proizvodne zmogljivosti pa tudi za naročnike izven Iskre. Med prvimi našimi tovarnami, ki je orodjarni je že dala prva podrobna naročila za določena orodja, je bila tovarna polprevodnikov v Trbovljah in v naslednjih dneh, ko bodo končani preskusi strojev in zaposlenih, se bodo že lotili izpolnjevanja te svoje prve delovne naloge. Računati je, da bodo začela pritekati naroči-

Za zdaj, ko v hali naše nove orodjarne v Ljubljani na Stegnah še manjkajo delovne mize in ostala domača oprema, se sodobni stroji, že montirani in po večini tudi že preizkušeni v delovanju, skoraj izgubijo. Upati pa je, da bo slika v orodjarni kmalu drugačna in bo delo steklo vsaj po pričakovanjih za sedaj še maloštevilnega delovnega kolektiva

Lanska nabavna dejavnost

(Nadaljevanje s 1. strani)

Dotok teh materialov pa je NO usmerjala v vrednosti 80% prek grosistov in to zaradi posrednih in neposrednih razlogov. Posredni razlogi so npr.: Potrebe naših tovarn so zelo različne — od naročil 1 kg do nekaj ton. Pri morebitnih manjših naročilih bi že embalaža presejala vrednost materiala. Specifikacije vsebujejo več kot 120 pozicij, pri čemer je ugodneje vključiti grosista, ki jemlje material od proizvajalcev na zalogo, daje rabat, sicer pa so cene vsklajene med ZP ISKRO in direktnim proizvajalcem. Izmed neposrednih razlogov je morda najbistvenejši, da potekajo plačila s kompenzacijami, ki ne bremenijo naših tovarn. Potrebne količine materialov pa dotekajo v tovarne na odpolk ali po obvestilu NO.

Položaj v tej panogi se je letos bistveno spremenil in sicer našemu podjetju v korist. Še ugodnejše pogoje pa bomo dosegli z enotnim nastopom. Osnova zato so dejanske specifikacije.

Pri panogi elektroindustrije je imela NO v začetku lanskega leta precejšnje težave z nabavo lakiranih žic določenih dimenzij tako, da je morala nekaj teh materialov uvoziti. Pred začetkom polletja se je položaj spremenil, ker so proizvajalci podražili cene svojim izdelkom. NO je pri pogajanjih s temi proizvajalci uspela znižati cene, da so bile v povprečju nižje od uvoznih. NO je dosegla tako prihranek približno 800.000 N din. Ugodnost se je povečala s tem, da imamo sedaj skupno skladišče, ki ne bremenijo razreda 3. Dogovor o nižjih cenah je v veljavi še v naprej. Seveda pa ga bodo koristile le tiste naše organizacije, ki so prijavile potrebe po teh izdelkih prek NO.

Pri ostalih panogah je dosegla NO najugodnejši dogovor s tovarno COLOR — Medvode. Cene pri tej tovarni so konkurenčne v primerjavi z vsemi drugimi proizvajalci.

Ostale proizvode kemične industrije je NO združila pri nabavah prek podjetja Tehnomerkator — Celje, ki je hkrati tudi naš kupec. Tako so potekala vsa plačila s kompenzacijami. NO je vključila v to nabavo tudi Kemično tovarno v Podnartu, Elektrobosno — Jajce, Kemično tovarno — Hrastnik, EAJ — Goražde, in delno tudi Zorko Sabac.

Skupne dogovore oz. pogodbe je podpisala NO z TUP-N. Mašinović — Dubrovnik, Industrijo alata — Trebinje, Munjo — Zagreb, Ivica Lovičić — Zagreb, Puškarno — Kranj in Invalidom Šk. Loka.

Pomembno pri tej panogi je, da je NO organizirala plačila v pretežni meri s kompenzacijami. Tak način je se-

veda izredno ugoden za naše podjetje, ker povečujemo prodajo in znižujemo postavke na razredu 6 pri PSO in naših tovarnah.

NO je registrirala lani naslednji promet za posamezne panoge:

— panoga 114, železna metalurgija N din 9 milijonov
— panoga 115, neželezna metalurgija N din 20 milijonov

— panoga 119, elektroindustrija N din 15 milijonov
— ostale panoge, predvsem kemična N din 4 milijone.

Pri uvozu reprodukcijskega materiala in surovin je znašala decembrska obračunana vrednost osem milijonov N din, neobračunana pa še slabe tri milijone N din. Decembrski plan je izvršila NO v višini 94,81%.

Celotni pregled uvoza izkazuje, da je podjetje realiziralo plan čistega uvoza reprodukcijskega materiala s 78,42 odst., medtem ko je bil kumulativni plan izvršen s 118,06% upoštevajoč tudi uvoz koaksialnega kabla za PTT, sestavnih delov za BRAUN ter uvoz za druga podjetja izven ZP ISKRA.

Primerjalni pregled uvoza po režimu GDK in izvoza na konvertibilno področje za vse leto 1967:

organizacija	odnos - uvoz po režimu GDK: izvoz na konvert. področje v %
ELEKTROMEHANIKA, Kranj	114,81
ELEMENTI, Ljubljana	403,60
AVTOMATIKA, Pržan	101,44
BRAUN, Sežana	40,67
SPREJEMNIKI, Sežana	41,67
APARATI, Ljubljana	2484,95
AVTOELEKTRIKA, Nova Gorica	51,35
ELEKTROMOTORJI, Železniki	321,92
NAPRAVE, Ljubljana	—
ELEKTRONIKA, Horjul	330,18
KONDENZATORJI, Semič	83,31
INSTRUMENTI, Otoče	184,92
POLPREVODNIKI, Trbovlje	184,03
USMERNIKI, Novo mesto	500,87
MIKRON, Prilep	116,27
PSO — servis	207,38
ZZA	—

Skupaj ZP ISKRA 153,82% oziroma upoštevajoč še dogove iz leta 1965/1966 — 119,13%.

Pregled priliva in korišćenje deviznih sredstev po režimu GDK za lansko leto kaže (faktor 86,50) da imajo pozitiven saldo naslednje organizacije: ELEKTROMEHANIKA — Kranj, ELEMENTI — Ljubljana, AVTOMATIKA — Pržan, APARATI — Ljub-

ljana, ELEKTROMOTORJI — Železniki, USMERNIKI — Novo mesto in PSO — Servis.

Negativni saldo pa: SPREJEMNIKI — Sežana, AVTOELEKTRIKA — Nova Gorica, NAPRAVE — Ljubljana, ELEKTRONIKA — Horjul, KONDENZATORJI — Semič, INSTRUMENTI — Otoče, POLPREVODNIKI — Trbovlje, MIKRON — Prilep, BAZ

— Ljubljana in ZZA — Ljubljana.

Za letonše leto so se izredno poostriili pogoji pri naročanju reprodukcijskega materiala in surovin iz uvoza. Naše podjetje bo moralo ob zaključku posla oz. prijavi zaključka blokirati razpoložljiva devizna sredstva in do vrednosti zaključka 5.000 dolarjev položiti takoj dinarsko vrednost. Za vrednosti nad 5.000 dolarjev pa bo morala NO položiti dinarska sredstva 30 dni v naprej. NO bo morala potemtakem vse večje nabave plačevati v naprej.

Menjava režimov uvoza je spremenila tudi dosedanje strukturo:

	LB	LBO	GDK	RK
	%	%	%	%
1967	25	28	47	—
1968	29	5	63	3

To pomeni, da bodo morale tovarne v letošnjem letu kriti uvoz s povečanim izvozom, čeprav so imele lani dosti izvoza po režimu LBO.

Marjan Kralj

Sporno določilo zakona o kreditnih poslih s tujino

Gospodarska zbornica SRS skupno s prizadetimi organizacijami vztraja da se ugotovi protiustavnost 31. čl. omenjenega zakona

Kot smo v decembru že poročali na tem mestu, je upravni odbor Gospodarske zbornice SR Slovenije že pred meseci sprejel sklep, da sproži pri Ustavnem sodišču Jugoslavije postopek za presojo ustavnosti in zakonitosti 31. člena zakona o kreditnih poslih s tujino. Temu predlogu so se pridružile tudi nekatere organizacije, med njimi naša ISKRA. Člen 31. namreč razveljavlja pogodbe med gospodarskimi organizacijami in bankami z retroaktivnim učinkom ter hkrati jemlje samoupravnim organom organizacij pravico odločanja o uporabi lastnih ustvarjenih deviz oz. odločanja o uporabi tako imenovane retencijske kvote brez kakršnihkoli omejitev razen, če naj bi s temi devizami plačevale uvoženo blago, ki presega določeni blagovni kontingent.

Ustavno sodišče je v pripravljalnem postopku obravnavalo zahtevek Gospodarske zbornice SRS in delavskega sveta ZP ISKRA, ter ugotovilo, da je do ustavnega spora prišlo samo zato, ker menita predlagatelja, da je jemati pogodbo sklenjeno med domačo gospodarsko organizacijo in pooblaščen banko tako, kot da je sklenjena s tujo firmo. Ker so z 31. členom zakona o kreditnih poslih s tujino urejena razmerja, nastala s pogodbami o investicijskem deviznem kreditiranju med domačimi organizacijami — konkretno med Splošno gospodarsko banko SR Slovenije in ZP ISKRA — meni Ustavno sodišče, naj predlagatelj postopka še enkrat pretrese svoja zahtevka in če vztrajata pri prvotni trditvi, predložita Ustavnemu sodišču dopolnilno obrazložitev, iz katere bi bila razvidna pravna korist delovnih organizacij, da se začne ustavni spor.

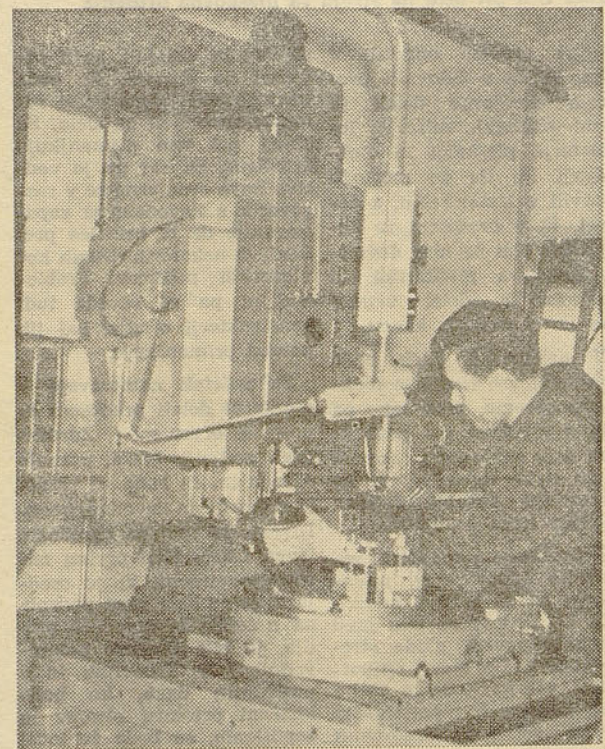
Upravni odbor Gospodarske zbornice in delavski svet ZP ISKRA sta vsak za sebe in ločeno obravnavala pojasnilo Ustavnega sodišča in sklenila, da vztrajata pri svojem zahtevku, da naj začne Ustavno sodišče postopek presoje o ustavnosti 31. člena zakona o kreditnih poslih s tujino.

Gospodarska zbornica in delavski svet ZP ISKRA se pri tem sklicujeta na predloženo dokumentacijo in poudarjata, da je prav tako štetih za pogodbe s tujimi firmami, tiste, ki so jih sklenile domače organizacije s pooblaščenimi bankami in v katerih nastopajo pooblaščenice banke kot posredniki pri poravnavanju obveznosti domačih organizacij do tujine na podlagi po-

godb o investicijskem deviznem kreditu. Organizacije, ki jim dotekajo devize z izvozom blaga, opravljanjem storitev ali izvajanjem investicijskih del v tujini so namreč s konkretnimi zadolžitvami prevzele obveznosti do tujine še pred uveljavitvijo tega zakona. Pri tem navajata zbornica in delavski svet ZP ISKRA, da so tako Narodna banka kot tudi pooblaščenice banke razumele sporno določilo 31. člena citiranega zakona.

Čeprav je člen 31. cit. zakona popolnoma nedvoumen, je poslalo ZP ISKRA poleg tega že predlog Zvezni skupščini (prek predsednika Zvezne skupščine) za avtentično tolmačenje 31. čl. glede na nasprotujoči razlagi Ustavnega sodišča Jugoslavije na eni strani ter delavskega sveta ZP ISKRA na drugi strani.

-M. K.-

Jože Golob pripravlja precizni koordinatni vrtni stroj za prve naloge v naši novi orodjarni

